

TARTU LINNAVOLIKOGU

INFORMATSIOON

Tartu

09.01.2014 nr LVK-I-0012

**Informatsioon linnavolikogu hariduskomisjonile
eri litsentseerimismudelitega tarkvara
kasutamises haridusasutustes ning
kavandatavatest arengutest selles valdkonnas**

Ülevaade

Tartu linna hallatavates haridusasutustes on kasutuses 3714 arvutit, millest renditakse 2381 arvutit. Arvutite jaotus haridusasutuste lõikes on toodud alljärgnevas tabelis:

	Rendiarvutid	Väljaostetud arvutid	Kokku
Üldhariduskoolid	1741	826	2567
Lasteaiad	340	128	468
Kutsehariduskeskus	300	382	682
KOKKU	2381	1336	3717

Aastaks 2015 on Tartu Linnavalitsusel eesmärk kogu linna hallatav arvutipark saajaprotsendiliselt rendiarvutitele üle viia.

Litsentsidest Tartu linna haridusasutustes

Aastal 2003 allkirjastas Haridus- ja Teadusministeerium Microsoftiga programmi Partners in Learning, mille School Agreement lepingu raames said Eesti haridusasutused (koolid, lasteaiad, huvikoolid) kasutada väga soodsatel tingimustel Microsofti tarkvara (MS Windowsi ja MS Office't). Tartu linnavalitsus rendib sama lepingu raames Microsofti tarkvara alates 2003. aastast.

2005. aastast alates on lisaks MS Office kontoritarkvarale arvutitesse paigaldatud ja valmis kasutamiseks vabavaraline kontorirakendus OpenOffice / LibreOffice.

Kõik haridusasutuste arvutid on varustatud ka Kaspersky Antivirus viirusetõrje tarkvaraga.

IT-elarve planeerimine 2014. aastaks

Hetkel veel kehtiva soodsa hinnaga koolilepingu sõlmis Tartu Linnavalitsus 2013. aasta maikuus ja see lõpeb 30. aprillil 2014. Juba möödunud aastal kuulutas Microsoft Maailmapanga hinnangule tuginedes Eesti kõrge sissetulekuga riigiks ning sellest tulenevalt muutis korporatsioon MS Windowsi ja MS Office koolilepingu hinnad haridusasutuste jaoks alates 2014. aasta maikuust ligikaudu 10 korda kallimaks, võrreldes hetkel veel kehtivate lepinguhindadega (4,6 eurot litsentsi kohta, aastase lepingu hind 17000 eurot).

Eelnimetatud informatsiooni valguses peeti 2013. aasta jooksul mitmeid koostööüpidamisi, nii Tartu koolide infojuhtidega kui erinevate linnade (Pärnu, Tallinn) IKT valdkonna eest vastutavate ametnikega, leidmaks mõistlikke ja kasutajaid rahuldavaid tulevikulahendusi. Koostöös Tallinna ja Pärnu linnavalitsuste haridusametnikega saadeti ühispöördumine Haridus ja Teadusministeeriumile kutsudes HTM-i tegutsema ühtse lahenduse leidmiseks haridusasutuste tarkvaraga varustamisel.

Nõupidamiste tulemusena jõuti koolide esindajatega ühisele seisukohale, et kohe ei ole

võimalik täielikult vabavarale üle minna. Esmalt seetõttu, et paljud koolides kasutuses olevad erirakendused on mõeldud töötama ainult Windows-platvormil. Näitena võib tuua raamatukogu tarkvara RIKS, Tiigrihüppe Sihtasutuse poolt loodud õpitarkvara, õmblusmasinate ja tööpinkide juhtimise tarkvarad, 3D-modelleerimise tarkvara, põhikoolis väga populaarne LEGO robotika õppekomplekti tarkvara jms. Teisalt põhjusel, et üldhariduskoolides peab säilima võimalus tutvuda ja praktiseerida erinevate tarkvararakendustega ning kutsehariduskeskuses õpetatakse/koolitatakse Microsofti tarkvara baasil infotehnoloogia spetsialiste, IT-süsteemide ja tarkvara arendajaid. Samuti ei pruugi ühilduda paljud koolides ja lasteaedades kasutuses olevad interaktiivsed tahvlid (SmartBoard, Promethean ActivBoard) õpitarkvara osas Linux-süsteemiga. Koolide infojuhtide ja süsteemiadministraatorite kompetents Linux-süsteemide osas võib olla madal, mis ei võimalda serverid ja tööjaamasid hallata/administreerida. Kuna maailmas on kasutuses suurel hulgal erinevad Linux-distributsioone (üle 200 erineva), siis tuleb välja selgitada, missugune vabavaraline Linux oleks koolidele-lasteaedadele kõige sobilikum, mitut erinevat süsteemi pole otstarbekas kasutusele võtta.

Antud informatsiooni valguses otsustas Tartu Linnavalitsus kontoritarkvara MS Office haridusasutustes kasutuses olevatele arvutitele järelmaksuga välja osta. Haridusasutuste arvutites kasutusel olev operatsioonisüsteem MS Windows on renditud juba selliselt, et School Agreement lepingu lõppemine ei tekita tarkvara osas kasutamisprobleeme. MS Office ostuks planeeriti 2014. aasta linnakantselei eelarvesse 68690 eurot, mis on üks viiendik vajaminevast litsentside väljaostuhinnast.

Edasine plaan

Möödunud, 2013. aasta detsembrikuu keskpaigas sõlmiti Microsofti ning Haridus- ja Teadusministeeriumi vahel leping nimega Education Transformation Agreement, mille alusel saab teatud Microsofti tooteid osta soodushinnaga. Microsoftilt laekunud informatsiooni kohaselt kehtivad soodushinnad endiselt ainult tarkvara rendile. Hetkel pole veel teada lepingu üksikasju, seega ei tea ka täpset tarkvara hinda, kuna selleks läbiviidava riigihanke tulemust ei ole võimalik ette ennustada.

Täielikku üleminekut vabavarale haridusasutustes ei saa tulevikus välistada, aga lõpliku otsuse tegemiseks on eelnevalt hädavajalik kõikides haridusasutuste arvutites kaardistada kasutusel olevad erirakendused, mis ei tööta vabavaralises Linux-platvormil. Samuti tuleb kaardistada arenduskulud vaba tarkvara toe arendamiseks. Koostada ülevaade perifeeriaseadmetest (skannerid, printerid, multimeediaprojektorid, interaktiivse tahvlid jms), mis ei tööta vabavaralises keskkonnas ning leida võimalus nende väljavahetamiseks. Tavakasutajate ja süsteemiadministraatorite koolitus- ja ümberõppe vajadused vajavad kirjeldamist ning analüüsi. Eelpool toodud vajadustele tuginedes tuleb tellida litsentseeritud firmalt audit, mis paneks kirja kõik kaardistamised ning annaks soovitusi edasiseks tegutsemiseks ning teeks ettepanekuid vabavaralise tarkvara juurutamisel ja kasutamisel. Kõik eelöeldu vajab kindlasti täiendavaid aja- ja finantsressursse.

Käesoleval aastal viib Tallinna Linnavalitsus läbi pilootprojekti „Linuxi kasutamine koolides ja lasteaedades“. Katse eesmärk on teha kindlaks, kas oleks võimalik vabavarale üle viia kogu Tallinna linna haridussektori arvutipark. Projekti raames on tellitud uuring vabavarale ülemineku võimalusest ja maksumusest. Katse kokkuvõtted peaksid selguma käesoleva aasta suveks ning Tartu Linnavalitsus ootab huviga neid tulemusi.

Kehtiva koolilepingu lõppedes käesoleva aasta aprillikuus, plaanib Tartu Linnavalitsus eelpool kirjeldatud arvesse võttes esialgu pikendada Microsoftiga kontoritarkvara edasist rentimist aastani 2017. See toiming annab aega analüüsima edasise tegutsemise haridusasutuste arvutite kontoritarkvara tuleviku osas ning hoiab kokku rahalisi kulutusi käesoleva aasta linnaeelarves.

Esimees

Esitab: **linnavalitsus , 09.01.2014 istungi protokoll nr 2**

Ettekandja: **Jüri Mölder**

Õiend

**Tartu Linnavolikogu I "Informatsioon linnavolikogu
hariduskomisjonile eri litsentseerimismudelitega tarkvara
kasutamisest haridusasutustes ning kavandatavatest arengutest selles
valdkonnas" juurde**